

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiťke **M. H.**, narodenej **X.**, naposledy bývajúcej v **M.**, zomrelej **X.**, za účasti dedičov: **1/ A. H.**, bývajúcej v **J.**, **2/ E. H.**, bývajúceho v **S.**, oboch zastúpených splnomocnencom **J. Š.**, bývajúcim v **B.**, **3/ K. H.**, bývajúcej v **J.**, **4/ maloletého F. H.**, bývajúceho v **S.**, **5/ maloletého Š. H.**, bývajúceho v **S.**, dedičov **4/ a 5/** zastúpených opatrovníčkou **M. S.**, bývajúcou v **J.** a bývalého manžela poručiťky **Ing. M. H.**, bývajúceho v **S.**, zastúpeného **JUDr. M. S.**, advokátom so sídlom v **P.**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. **15 D 3/2008**, o dovolaní bývalého manžela poručiťky **Ing. M. H.**, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 23. decembra 2011, sp.zn. **10 CoD 7/2011**, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Dedičom **1/ až 5/** náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta uznesením z 24. novembra 2010, sp.zn. **15 D 3/2008-73**, ustanovil v tom čase maloletým dedičom **3/ až 5/** kolíznu opatrovníčku pre dedičské konanie **M. S.**, rodenú **R.**, trvale bytom v **J.**, okres Sabinov. Po právnej stránke uznesenie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 31 ods. 2 Zákona o rodine a § 29 ods. 6 O.s.p., vecne potom úmrtím poručiťky ako rozvedenej a predbežným zistením dedičského práva po nej u všetkých jej detí, z ktorých však posledné tri boli ešte maloleté. Konštatoval, že zákonným zástupcom takýchto dedičov je síce ich otec a bývalý manžel poručiťky, avšak z dôvodu potreby vyporiadania v konaní o dedičstve aj jeho dosiaľ nevyporiadaneho bezpodielového spoluvlastníctva s poručiťkou, však nie je tu možnosť zastupovania pre kolíziu záujmov medzi účastníkmi. Výber osoby ustanovenej za opatrovníka odôvodnil zverením v tom čase maloletej **K.** do náhradnej osobnej starostlivosti starých

rodičov (ustanovenej opatrovníčky a jej manžela) a bývaním aj už plnoletých dedičov 1/ a 2/ v spoločnej domácnosti s takýmito osobami, takže tu ide aj o osobu pôsobiacu v rodinnom prostredí, ktoré je účastníkom blízke. Z uvedeného dôvodu súd ustanovil za kolíznu opatrovníčku starú matku maloletých dedičov.

Krajský súd v Trnave uznesením z 23. decembra 2011, sp.zn. 10 CoD 7/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa dedičky 3/ zrušil a v časti týkajúcej sa dedičov 4/ a 5/ napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 31 ods. 1 zákona o rodine, § 9, § 20 a § 29 ods. 1 O.s.p. Konštatoval, že maloleté deti musia byť v konaní zastúpené zástupcom, ktorým je zásadne zákonný zástupca, pokiaľ nejde o prípad, v ktorom je takýto zástupca z výkonu zastupovania vylúčený. Postavenie zákonného zástupcu patrí zásadne obom rodičom dieťaťa, to však nemôže platiť v prípadoch obdobných tomu z prejednávanej veci, kde jeden z rodičov maloletého dieťaťa (či aj viacerých detí) už nežije, a preto sa práva zákonného zástupcu sústreďujú u druhého rodiča (pokiaľ ten tiež nie je z nejakého dôvodu z výkonu takéhoto práva vylúčený). Ani takýto jediný rodič však nemôže zastupovať maloleté dieťa, ak je tu riziko vzniku rozporu záujmov či už medzi zástupcom (rodičom) a zastupovaným (dieťaťom) alebo i medzi viacerými osobami majúcimi byť zastúpenými tým istým zástupcom (i v súvislostiach konkrétnej prejednávanej veci medzi oboma stále maloletými dedičmi 4/ a 5/). Práve o riziko takéhoto rozporu ide logicky aj vtedy, ak sa v konaní o dedičstve majú uspokojiť na jednej strane dedičské nároky maloletých detí a na strane druhej nároky bývalého manžela poručiteľa (tu poručiteľky, čiže zomrelej bývalej manželky) na vyporiadanie zaniknutého, avšak do úmrtia poručiteľa nevyporiadaného bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Nakoľko dedička 3/ (v čase rozhodovania napadnutým uznesením ešte maloletá) 28. decembra 2010 dovŕšila vek 18 rokov, odvolací súd v tejto časti napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. zrušil (bez potreby aj možnosti náhrady takto zrušenej časti prvostupňového uznesenia akýmkoľvek iným rozhodnutím). Konštatoval, že odvolateľ nepreukázal žiadne skutočnosti brániace ustanovenej opatrovníčke v úspešnom zhostení sa funkcie, ktorou tu bola poverená (čo platilo najmä o snahe spochybníť bez akéhokoľvek dôkazu bezúhonnosť takejto osoby) a ani vo vzťahu k odvolaním ponúknutej alternatíve (náhrady svokry vlastnou matkou). Mal za to, že väčšiu záruku dôsledného obhajovania záujmov maloletých detí poskytuje ustanovenie im za opatrovníka toho, u koho možno ovplyvňovanie bývalým manželom poručiteľky skôr

vyklúčiť, než predpokladať. Uzavrel, že vyššiu mieru ostražitosti nepochybne môže zaručiť skôr osoba s rezervovaným postojom k odvolateľovi, než jeho vlastná matka a iná osoba súca za opatrovníka (vyjmúc matky oboch rodičov maloletých detí) tu na základe podkladov dostupných i odvolaciemu súdu nebola, napadnuté uznesenie v časti dedičov 4/ a 5/ (maloletých i v čase rozhodovania odvolacieho súdu) považoval za správne. V tejto časti preto odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania potom podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu, voči výroku, ktorým odvolací súd v časti týkajúcej sa dedičov 4/ a 5/ napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, podal dovolanie Ing. M. H., bývalý manžel poručiťky. Mal za to, že súd prvého stupňa a následne aj odvolací súd nesprávne zistili skutkový stav a tento nesprávne posúdili, v dôsledku čoho vydali vecne nesprávne rozhodnutie. Žiadal, aby v predmetnom konaní práva a právom chránené záujmy maloletých detí hájila a ochraňovala osoba kolízneho opatrovníka, ktorá je bezúhonná, nezaujatá a dôveryhodná, čo si on o osobe ustanovenej opatrovníčky nemyslí, považuje ju za osobu, ktorá sa sama podieľa svojim nezodpovedným konaním na vzniku dlhov v dedičskom konaní. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil a rozhodol tak, že ustanovuje dedičom 4/ a 5/ za opatrovníka J. H., eventuálne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pracovisko Sabinov, alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie, prípadne aj rozhodnutie, ktoré mu predchádzalo, zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave, prípadne Okresnému súdu Galanta na ďalšie konanie.

Opatrovníčka maloletých detí M. S. označila tvrdenia dovolateľa uvedené v dovolaní za neopodstatnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.), alebo ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté dovolaním, nevykazuje znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolania dovolateľa vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Právne relevantné ale nie je tvrdenie dovolateľa, že k vade takejto povahy došlo, ale iba zistenie, že konanie je ňou skutočne zaťažené.

Dovolateľ netvrdil, že by konanie bolo postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. a/ až f/ O.s.p. a vada tejto povahy ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Pokiaľ ide o námietku dovolateľa spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Dovolateľ v dovolaní ďalej namietal, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

So zreteľom na to dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešným dedičom 1/ až 5/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti bývalému manželovi poručiťky Ing. M. H., ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd napriek tomu úspešným účastníkom nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. apríla 2013

JUDr. Vladimír M a g u r a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová